

УДК 745.03:687.01

Лілія Навольська,
 докторка філософії,
 заступниця директора
 з навчальної роботи, викладачка,
 Чернівецький фаховий коледж
 технологій та дизайну,

Марина Колосніченко,
 докторка технічних наук,
 професорка кафедри моди та стилю,
 Київський національний університет
 технологій та дизайну,

Тетяна Струмінська,
 кандидатка технічних наук,
 завідувачка кафедри моди та стилю,
 Київський національний університет
 технологій та дизайну.

Лицарські обладунки як образотворчий чинник сучасного одягу

Ключові слова: дизайн костюма, стильове формоутворення чоловічого одягу, еклектика стилів, модні тенденції.

В умовах сучасної візуалізації життєвого простору костюм займає одне із значних місць у процесі спілкування. У дизайні костюма, в силу його специфіки, основою комунікації є концептуально-образне рішення. Історичні дослідження виникнення, появи та створення універсальної системи візуалізації розвитку форм чоловічого одягу як дизайн-об'єкту, потребує ретельного аналізу вагомого масиву інформації у просторі і часі, а також наукового обґрунтування особливостей формоутворення сучасного костюма з урахуванням національних традицій.

Еволюція формотворення чоловічого одягу чітко простежується на основі аналізу чоловічої моди різних історичних періодів. З ранньої античності, коли чоловічий одяг, в основному асоціювався з одягом чоловіка-воїна, основною помітною формою і властивістю мужності чоловіків на довгі віки стають лицарські обладунки. Так, італійську броню, виготовлену зі сталі, мідного сплаву, текстилю і шкіри орієнтовно у середині XVI ст. вирізняє

рання форма бригадини, створеної для захисту тулуба з численних пластин, які перекриваються та приклепані всередині дублета з латунними облямівками по краях відкритих пластин. У Священній Римській імперії, в Іспанії та в християнських країнах південно-східної Європи мода зазнала цікавого впливу з-за кордону. Безперервні війни спонукали до уважного спостереження за бронєю, зброєю та іншим обладнанням ворога. Однією з головних характеристик турецьких обладунків є те, що порівняно з європейськими аналогами вони часто відносно легші та менші. Прикладом є широке і постійне використання кольчуг аж до XIX ст., тоді як у Західній Європі цей тип захисту був значною мірою відсунутий на другорядне місце з розвитком пластинчастих обладунків на початку XV ст. Окрім сорочок, повністю виготовлених із кольчуги, однією з найбільш типових «ісламських» форм захисту тіла стала сорочка, що складається із сталевих пластин, з'єднаних частинами кольчуги, яка була розроблена вперше в Ірані чи Анатолії. Варіації з пластинами різних розмірів і конфігурацій носили в багатьох частинах Османської імперії до XVI століття. В цей час деякі німецькі та східноєвропейські майстерні зброярів у свою чергу почали задовольняти новий смак «екзотики» та виготовляли обладунки, які за формою та оздобленням були прямо скопійовані з турецьких моделей. Форма і профіль нагрудників змінювалися відповідно до вказівок загального розвитку європейського чоловічого костюма. Широка і відразу видима поверхня нагрудного знаку піддавалася прикрасам у стилі декору, більш специфічному для регіону виробництва, або за бажанням власника. Італійські майстри виготовляли парадні обладунки для європейської знаті, вишукано тиснені фігурним і рослинним декором, інкрустовані золотом і сріблом. Обладунки британських та французьких королів цього часу являють собою приклад неймовірного декорування: поверхні вкриті щільними листяними сувоями, населеними людськими фігурами та різними казковими істотами, виконаними із сталі, золота, срібла, шкіри, текстилю. Загалом, лицарські обладунки та придворний одяг чітко вирізняли соціальний статус чоловіків, демонстрували їх класову приналежність. Не зважаючи на те, що обладунки здебільшого асоціюються з війною та повинні були забезпечувати максимальний захист тіла, вони часто використовувались ще й в якості парадного костюма на різноманітних

турнірах. Саме тому показна декоративність поверхні броні при її практичній функціональності була дуже важливою. Форма обладунків здебільшого повторювала контури тіла чоловіка, а їх конструктивний устрій залежав від використаних матеріалів.

Чоловічий одяг дещо видозмінював абрис фігури, збільшував чи здавлював окремі частини тіла людини, візуально перевантажував фігуру. Проте такий одяг вперше покривав все тіло чоловіка. Це був великий прорив як в естетиці чоловічої фігури, так і в практичному спрямуванні одягу. Але зважаючи на те, що лати і кольчуги були дуже важкими і незручними, під ці обладунки одягали туніки зі щільного матеріалу, що для чоловіка-воїна було не дуже комфортно. Згодом об'єми чоловічого одягу зменшились, торс захищали додатковими накладками, почали шити туніки з рукавами і довгі штани, в яких зручно сидіти на коні. Костюм воїна у всій своїй красі мав чи не найбільший вплив на чоловічу моду тогочасної Європи.

Історія розвитку чоловічого одягу ілюстративно простежується з обладунків лицарів до стильних колекцій одягу сьогодення. Дизайнери часто використовують цей насичений інформаційний матеріал для створення не лише чоловічих, а й жіночих колекцій сучасності. Історичний розвиток чоловічого одягу від рицарських обладунків до сучасного одягу простежують багато науковців та дизайнерів для візуалізації образів у дизайні сучасного одягу, в тому числі стилю унісекс. Зростаюча значущість ситуативних і статусних ролей, що розігруються за допомогою одягу, виявляє потребу розробки не окремих предметів гардеробу, а цільових закінчених образних рішень. У сучасному дизайні костюма відбувається зміна пріоритетів та простежується динаміка витіснення поняття «одягу певного призначення» поняттям «образу певного призначення», наповненого необхідним інформативним змістом, що потребує нових проектних концепцій з одночасним поверненням до першоджерел.

УДК 79.01:658

Іван Фролов,
кандидат мистецтвознавства,
старший викладач кафедри моди та стилю,
Київський національний університет
технологій та дизайну,

Тетяна Луцкер,
кандидатка технічних наук,
доцентка кафедри моди та стилю,
Київський національний університет
технологій та дизайну,

Яна Мамченко,
аспірантка, асистентка кафедри моди та стилю,
Київський національний університет
технологій та дизайну.

Fashion-брендинг як чинник формування культури споживання

Ключові слова: дизайн одягу, брендинг модної індустрії, авторська колекція одягу та аксесуарів, бренд FROLOV.

Історичному становленню і розвитку поняття «бренд» ми можемо завдячувати індустрії моди. У ній покупцеві завжди пропонується не просто конкретний і функціональний виріб, а й обов'язково високоякісний товар у поєднанні з вражаючою нематеріальною оболонкою, що надає такі якості даному виробу, які виділяють його із загального ряду аналогічних речей.

Формування позитивного образу України в світі якнайкраще втілює українська мода, що поступово розвивається. В останні роки на світовому fashion-ринку помітним є зростання обсягів споживання товарів люксових категорій. У сферах авторського проектування формуються новаторські найактуальніші рішення, розробляються пропорції, декор, пропонуються прийоми технологічної обробки виробів. В результаті творчої роботи дизайнерів, що розвивають нові стильові напрями, формуються композиційно-стильові структури сучасного костюма, наділеного художньою цінністю. Ці форми стають відправною точкою для творчості авторів наступних десятиліть і розвитку дизайну одягу в цілому. Як і твори мистецтва, такі моделі мають силу емоційного та естетичного впливу, фактори утвердження стійких модних тенденцій, які не